

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@stm.fi
kirsi.paivansalo@stm.fi

Viite: Lausuntopyyntö 25.8.2016, STM114:00/2015

Asia: Hengitysliitto ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain, lääkelain 57 b ja 102 §:n sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta sekä kokonaisuuteen liittyvien asetusten muuttamisesta

Hengitysliitto ry edustaa hengityssairauksia sairastavia ihmisiä Suomessa. Liitto haluaa tuoda esiin hengityssairaana näkökulmasta erityisesti seuraavat asiat:

- Kiitämme esitystä siitä, että lääkkeen käyttäjien omavastuu ei nouse.
- Rationaalisen lääkehoidon keinot ovat kannatettavia. Esitettyjen toimien lisäksi tulee edistää lääkityslistan ja lääkityksen kokonaisuuden tarkistuksen laajempaa käyttöönottoa.
- Terveys- ja hoitosuunnitelma on toimivan lääkehoidon tae.

Lääkekorvaussäästöt esitetään tehtäväksi niin, että lääkkeiden käyttäjien omavastuuta ei nosteta. Hengitysliitto kiittää tästä esityksestä. Lääkkeen käyttäjän omavastuu on noussut 2010-luvulla, ja pienituloisille omavastuun maksaminen monien muiden nousseiden asiakasmaksujen rinnalla on vaikeaa. Hengityssairaana tarvitsemista lääkkeistä osa ei kuulu lainkaan lääkekorvauksen piiriin. Tämä kasvattaa hengityssairaana maksutaakkaa omasta lääkehoidostaan.

Esityksessä sairausvakuutuslain viidenteen lukuun ehdotetaan lisättäväksi hinnaltaan erityisen kalliiden lääkkeiden korvattavan määrän rajaaminen yhden kuukauden tarvetta vastaavaksi. Tämä koskee esimerkiksi keuhkofibroosia sairastavia. Yli 1000 euron hintaisten lääkkeiden käyttäjien matkakustannukset nousevat, kun he joutuvat käymään apteekissa aiempaa useammin. Sairausvakuutuslain mukaisia matkakorvauksia ei makseta pelkistä apteekkimatkoista. Osa keuhkofibroosia sairastavista on kotihappihoidossa, joten heidän liikkumisensa on rajattua. Muutos voi lisätä kuntien vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain perusteella järjestämien matkojen käytön tarvetta ja siten kasvattaa kuntien kustannuksia.

Liitto pitää hyvänä, että hallituksen esityksessä lääkekorvaussäästöjä tehdään rationaalista lääkehoitoa edistämällä. Esitettyjen toimien lisäksi lääke- ja potilasturvallisuutta tukevan ajantasaisen lääkityslistan laaja käyttöönotto edistäisi rationaalista lääkehoitoa. Se vähentäisi lääkekorvauskustannuksia, kun ammattilainen voisi sen avulla tarkistaa ja arvioida lääkkeen käyttäjän lääkityksen kokonaisuuden.

Lääkehävikin vähentäminen aloituspakkauksia pienentämällä on kannatettava esitys. On huomioitava, että se lisää terveydenhuollon käyntejä, kun lääkehoidon sopivuus ja reseptin uusiminen tulee ajankohtaiseksi aiemmin. Siksi on huolehdittava, että hoitoon pääsy toteutuu.

Lääkkeen määräämisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1088/2010) 16 §:n muutoksen mukaan lääkemääräys on jatkossa pääsääntöisesti voimassa kaksi vuotta. Hengityssairauksista erityisesti astma on lääkehoidolla hyvin hallittavissa oleva sairaus. Lääkemääräyksen voimassaolon pidentyessä hengityssairaana yhteys terveydenhuoltoon ohentuu. Siksi on erityisen tärkeää huolehtia hengityssairaana turvallisesta ja tarkoituksenmukaisesta lääkehoidosta ja toimivasta omahoidosta. Parhaiten tämä onnistuu terveydenhuollossa tehtävän terveys- ja hoitosuunnitelman avulla. Saadun asiakaspalautteen perusteella liitolla on näkemys, ettei terveys- ja hoitosuunnitelmia tehdä järjestelmällisesti. Turvallisen ja vaikuttavan lääkehoidon onnistumisen vuoksi hoitosuunnitelma tulisi tehdä järjestelmällisesti hengityssairasta hoidettaessa.

Hengityssairauksien hoidon perustana on tukea tarkoituksenmukaista omahoitoa ja estää terveydenhuoltoa kuormittavat sairauden pahenemismuutokset. Hengityssairauksista erityisesti astma on lääkehoidolla hyvin hallittavissa oleva sairaus. Kun sairaus on hallinnassa, se on oireeton. Hoitosuosituksen mukainen päivittäinen lääkehoito tulee turvata kohtuullisin kustannuksin hengityssairaille. Nykyisillä hoitosuosituksilla saadut hyvät tulokset on varmistettava myös tulevaisuudessa hoitoa tukevan korvausjärjestelmän avulla.

Helsingissä 9.9.2016

Hengitysliitto ry

Markku Hyttinen
toiminnanjohtaja

Katri Nokela
sosiaali- ja terveystieteiden asiantuntija
p. 040 669 2096